

A decorative border surrounds the page, featuring various colorful flowers (pink, blue, yellow, purple, orange) and butterflies (yellow, purple, blue, pink) on green vines with small leaves and tiny white flowers.

Slabičné a neslabičné predpony - poznámky

Milí piataci, prezentácia
je pre tých žiakov, ktorí
nenastúpia do školy 1. 6.
2020

Predpony

- tvorenie slov pomocou predpôn nazývame

ODVODZOVANIE

- pomocou predpôn vznikajú ODVODENÉ SLOVÁ
- základové slovo - slovo, od ktorého môžeme vytvoriť

nové slovo

vy + letieť

predpona

základové slovo

Predpony

- pomocou predpôn sa odvodzujú nové slová, napr. vy- + letiet', pre- + letiet', ...
- na mieste, kde sa predpona pripája k slovu, sa spoluhlásky spodobujú, napr. roz- + tvorit' = roz**z**tvorit' (**z** - znelá spoluhláska, **t** - neznelá spoluhláska = **z** sa mení pri výslovnosti na **s**)
- pomocou predpony **ne-** tvoríme antonymá od sloví, napr. vediet' - **ne**vediet'
- odvodzovaním pomocou predpony vznikajú najčastejšie slovesá

Odvodzovanie

ODVODZOVANIE PREDPONAMI

základové slovo

letiet'

odvodené slovo

vyletiet'

slovotvorná predpona

slovotvorný základ

Odvodzovanie

- odvodené slová sa skladajú z dvoch častí:

slovotvorná predpona + slovotvorný základ

pre + letiet'

od + letiet'

vy + letiet'

pri + letiet'

Odvodzovanie

SLOVOTVORNÁ PREDPONA - časť odvodeného slova, ktorá stojí pred slovotvorným základom a významovo ho mení, napr. **pr**iletieť, **vy**letieť, **pre**letieť, **na**letieť, ...

SLOVOTVORNÝ ZÁKLAD - je časť odvodeného slova, ktorá ostane po odtrhnutí slovotvornej predpony.

Slovotvorná predpona

- poznáme 2 druhy predpôn:

A. **slabičné predpony** - vytvárajú samostatnú slabiku,
napr. **pri**/niest', **vy**/le/tiet', **pra**/sta/rý, **na**/kres/lit', ...
» sú to predpony so samohláskou

B. **neslabičné predpony** - nevytvárajú samostatnú
slabiku, napr. **s**kon/tro/lo/vat' (nesprávne:
s/kon/tro/lo/vat') » sú to predpony len spoluhláskové

Slovotvorná předpona

- **SLABIČNÉ PREDPONY:** vy-, vý-, na-, za-, po-, pred-, pod-, pri-, pre-, o-, u-, ob-, od-, do-, roz-, bez-, cez-, ne-
- **NESLABIČNÉ PREDPONY:** vz-, v-, z-, s-

